

مراقبت‌های زنان و زایمان توسط برنامه موبایلی

ایوانا آونوان

در نیجریه، برنامه‌های تحت موبایل مراقبت‌های بارداری و زایمان، به والدین باردار آموزش می‌دهد تا نتایج سلامت مادر و کودک را بهبود بخشند.

ماما مجازی

در اوایل، اولادپو می‌دانست که «آموزش» اساساً یک اصل بسیار مهم برای سلامت مادر است. سپس در طول قرنطینه جهانی COVID-۱۹ در سال ۲۰۲۰، برای او راه حلی متبلور شد. در آن سال، او و میشل ایچوما (کارشناس فناوری سلامت که بعدها به عنوان مدیر تولید آگنس مشغول به کار شد) و همچنین نوئل ابوتی (متخصص فین‌تک که بعدها به عنوان مدیر ارشد اجرایی آگنس منصوب شد) جلسات آموزش دوران بارداری را با مادران باردار در اطراف ایجو-لکی و ایکورودو در لاگوس رهبری می‌کردند: «ما متوجه شدیم که بسیاری از زنان به اینترنت دسترسی ندارند. برخی ممکن است گوشی‌های هوشمند داشته باشند، اما آن‌ها نمی‌توانند همیشه آنلاین باشند و اکثر آن‌ها از تلفن‌هایی استفاده می‌کنند که به اینترنت دسترسی ندارند». از همین رو آن‌ها متوجه شدند که گوشی‌های هوشمند، لزوماً برای ارائه اطلاعات و منابع مورد نیاز افراد باردار، ضروری نیست و آن‌ها باید با طراحی و برنامه‌نویسی دیگری، از طریق هر نوع تلفن همراه، به جمعیت گسترده‌تری دسترسی پیدا کنند. اکنون آگنس، اطلاعات هفتگی دوران بارداری را از طریق هر دو نوع تلفن همراه به افراد باردار ارائه می‌دهد: پیام‌های متنی از پیش برنامه‌ریزی شده و پیام‌های صوتی ضبط شده توسط ماماها که به‌طور خاص، برای مرحله بارداری فرد تنظیم شده‌اند. همچنین مادران می‌توانند برای دریافت پشتیبانی بیشتر، با یک خط تلفن رایگان ۲۴ ساعته تماس بگیرند. از طرف دیگر، کلیه مشاوره‌ها به چند زبان محلی نیجریه

نیجریه) ایجاد می‌کند. نیجریه با دارا بودن ۱۰۰۰ مرگ مادر از هر ۱۰۰۰۰۰ زایمان در سال، رتبه چهارم بالاترین میزان مرگ و میر مادران در جهان را دارد. در جنوب صحرای آفریقا و در هر سال، ۱٫۱ میلیون مرگ نوزاد (یعنی ۴۵ درصد از ۲٫۴ میلیون مرگ جهانی) رخ می‌دهد. در سال ۲۰۱۸، از هر ۸ کودک در نیجریه، ۱ نفر هرگز به سن ۵ سالگی نمی‌رسد. علل این مرگ و میر، شامل عدم دسترسی به مراکز پزشکی و مراقبت‌های بارداری و همچنین خونریزی مامایی، اکلامپسی، سپسیس و عوارض ناشی از آن می‌باشد. در نیجریه، تقریباً ۹۵ درصد از جمعیت کشور، فاقد بیمه درمانی هستند. همچنین سیستم مراقبت‌های بهداشتی نیجریه، بودجه ضعیفی دارد و مهاجرت دسته جمعی پزشکان ماهر، بر کیفیت مراقبت‌های بهداشتی در نیجریه تأثیر گذاشته است. نیجریه دارای ۴ پزشک به ازای هر ۱۰۰۰۰ بیمار و تقریباً ۱۶ پرستار و ماما در ازای هر ۱۰۰۰۰ بیمار است که به طور قابل توجهی کمتر از توصیه‌های سازمان بهداشت جهانی است.

در این میان، آگنس یکی از چندین برنامه با فناوری پایین (از جمله OMOMI و Babymigo) است که در سال‌های اخیر و با هدف جلوگیری از مرگ و میر مادران و نوزادان در نیجریه راه‌اندازی شده است. این برنامه‌ها از طریق اپلیکیشن‌ها و دیگر پلتفرم‌های دیجیتالی، به تسهیل دسترسی آسان، رایگان و کم‌هزینه زنان و مادران به منابع آموزشی و پزشکی و تعامل با دیگر والدین می‌پردازند. اگر این برنامه‌ها در دستیابی به مقیاس‌پذیری موفق شوند، می‌توانند در آینده به مادران و نوزادانی در کشورهای فراتر از نیجریه نیز کمک کنند.

یک شب در آوریل ۲۰۲۱، نزدیک ساعت ۱۱ بود که کیسه آب نوزاد «آیشتات شوویه» پاره شد. شوویه، در حالی که پشت یک موتورسیکلت تجاری، بازوان شوهرش دور کمرش حلقه شده بود، به سرعت به یک بیمارستان آموزشی در چند کیلومتری خانه‌اش در «آپه» (شهری در سمت شمالی مرداب لکی لاگوس) منتقل شد. طی این سفر، او یک درس تنفسی را که از «آگنس» اولین مامای چند زبانه هوش مصنوعی (AI)، کمی دریافت کرده بود تمرین کرد: «آگنس به من گفت که در حین زایمان، با دهان باز نفس بکشم». شوویه بلافاصله یک پیام متنی دیگر از مامای هوش مصنوعی دریافت کرد که به او یادآوری می‌کرد در طول زایمان، به آرامی نفس بکشد.

ایبیسولا اولادپو، کارشناس فناوری حوزه سلامت، که مایل به کمک به زنان کم‌درآمد نیجریه در طول دوران بارداری‌شان بود، ایده آگنس را از سال ۲۰۱۶ در ذهن داشت. از نظر او سیستم هوش مصنوعی می‌توانست راه‌حل‌های سفارشی‌سازی شده را به افراد باردار و از طریق تلفن همراه به زنان باردار و نوزادان ارائه کند. اولادپو، که خودش مادر دو فرزند بود، پس از اینکه نزدیک به شش سال پیش، فرزند دوم خود را در بدو تولد از دست داد، ایده آگنس را در ذهن داشت. او در پی این بود که یک راه حل مقیاس‌پذیر برای تغییر مراقبت‌های بارداری بیاید تا از طریق آن، هیچ زنی زندگی خود را از دست ندهد یا دچار سقط جنین یا مرده‌زایی نشود.

مطالعات نشان می‌دهد که عدم دسترسی به خدمات مراقبت‌های بهداشتی، مشکلات قابل توجهی را برای زنان کشورهای در حال توسعه (مانند

مطمئن شود که کودکش به خوبی به او چفت می‌شود و حتماً قبل از دادن سینه دوم، سینه اول تمام شده باشد. او همچنین به سوال‌کننده توصیه کرد که قبل از معرفی غذای کمکی، اطمینان حاصل کند که نوزادش حداقل شش ماه با شیر مادر تغذیه کرده است. یک خدمت دیگر این دو برنامه، خدمت «با یک دکتر چت کن یا chat-a-doc» است که هر مادر را قادر می‌سازد به پزشکان (از جمله متخصصان اطفال، متخصصان

بین‌المللی مستقر در نیجریه، با مشارکت سه اپراتور بزرگ مخابراتی نیجریه، هزینه‌های سرویس پیام کوتاه را برای این برنامه‌ها تامین نموده است. همچنین یکی از ویژگی‌های Babymigo، نمایش لیستی از بیمارستان‌های ثبت شده است که براساس نزدیکی جغرافیایی به هر مادر، خدمات در دسترس بیمارستان‌ها را به او نشان می‌دهند. همچنین زنان می‌توانند به جستجوی خدماتی نظیر لقاح آزمایشگاهی (IVF) و کلینیک‌های

(از جمله pidgin، Ibo، Hausa و Yoruba) در دسترس مادران است.

همانگونه که امبلو اوگوچوکو، یکی از ماما‌های توسعه‌دهنده آگنس توضیح می‌دهد: «در نیجریه، ما زنانی را می‌بینیم که در خانه زایمان می‌کنند؛ زیرا پول لازم برای رفتن به بیمارستان را ندارند و در نتیجه، آن‌ها به ماما‌های زایمان سنتی متکی هستند. اما اکنون آگنس به آن‌ها کمک می‌کند تا بدانند که می‌توانند به چه خدمات رایگانی در بیمارستان‌ها

دسترسی داشته باشند». آگنس

از زمان راه‌اندازی در سال ۲۰۲۰ تاکنون، به ۱۳۰۰ زن باردار در ۶۰ منطقه در لاگوس و ایالت اوگان (هر دو در جنوب غربی نیجریه) خدمات داده است. همچنین

بازتعریف مراقبت‌های بهداشتی دوران بارداری و مادر با استفاده از فناوری، امیدوارکننده‌ترین راه برای تغییر سیستم مراقبت‌های بهداشتی نیجریه است.

زنان و متخصصان تغذیه) و درمان‌های پزشکی دسترسی سریع داشته باشد. بنیانگذاران سه برنامه آگنس، OMOMI و Babymigo با یک هدف مشترک کار می‌کنند: به‌کارگیری فناوری جهت تضمین زایمان ایمن و ساختن قاره‌ای که در آن، مادران باردار و شیرده بتوانند با مادران دیگر و متخصصان سلامت، از خانه خود در ارتباط باشند و مراقبت‌های بهداشتی لازم را دریافت نمایند.

باروری نیز بپردازند. هر دو برنامه OMOMI و Babymigo همچنین به ایجاد کامیونیتی‌های آنلاین میان والدین فعلی و والدین جدید اقدام می‌کنند. در این کامیونیتی‌های آنلاین، افراد می‌توانند سوالات خود را بپرسند و داستان‌های شخصی خود در مورد تجربیات بارداری و فرزندپروری را به اشتراک بگذارند.

نارسی اکیوباری، مادر دوفرزند، تجربه خود از این برنامه‌ها را اینگونه توضیح می‌دهد: «کامیونیتی میان مادران، کامیونیتی بسیار جالبی است؛ زیرا هر لحظه که سؤال را مطرح می‌کنید، مادران دیگری را پیدا می‌کنید که مشکلاتی مشابه شما داشته‌اند و پاسخ‌های سریعی از آن‌ها دریافت می‌کنید». برای مثال، وقتی یکی از مادران، سؤال در مورد امتناع نوزادش از نوشیدن شیرش و نحوه استفاده از شیر خشک به عنوان مکمل پرسید، یکی دیگر از مادران بلافاصله به او پاسخ داد و به او توصیه کرد که هنگام شیردهی

طبق نظرسنجی از این زنان، ۷۹ درصد از آنها انتخاب کرده‌اند که نوزادانشان را در مراکز بهداشتی و با کمک مددکاران آموزش‌دیده پزشکی به دنیا آورند. احتمال موفقیت این زنان در زایمان، چهار برابر میانگین نیجریه و نرخ بقای نوزادان آنها ۳۳ درصد بیشتر از میانگین ملی بوده است.

دو برنامه مشابه در نیجریه یعنی OMOMI و Babymigo نیز خدمات مشابهی را ارائه می‌دهند. برای مثال، هر دو برنامه به مادران باردار و شیرده اجازه می‌دهند تا در عرض چند دقیقه از طریق مشاوره آنلاین، پاسخ نیازهای فوری پزشکی خود را دریافت کنند. ویژگی تخصصی OMOMI شامل یک ماشین حساب مادری است که به مادران باردار کمک می‌کند تا مرحله بارداری و تاریخ زایمان خود را تعیین نمایند و یک هشدار ساز برای ترسیم تاریخ‌های واکسیناسیون آینده نوزادشان خلق کنند. از سال ۲۰۱۵، کمک مالی نهادهای